

VYJÁDŘENÍ POVĚŘENÉHO AKADEMICKÉHO PRACOVNÍKA

Jméno rigorózanťky:	Mgr. Julie Bucharová
Téma práce:	Spory z řízení o pozůstalosti
Rozsah práce:	94 stran vlastního textu (podle prohlášení autorky 249 037 znaků včetně mezer, tj. 138,35 NS)
Datum odevzdání práce:	14. 07. 2021

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma nelze považovat za nové, nýbrž za aktuální. Aktuálnost tématu je podpořena zejména legislativním vývojem. V české procesualistice je tradičně věnována pozornost řízení o pozůstalosti. Tato pozornost je ale zpravidla zaměřena na průběh řízení o pozůstalosti, a to i po rozsáhlé rekodifikaci účinné relativně nově (od 1. 1. 2014), kdy dědické právo nevyjímaje doznalo podstatných změn. Na okraji pozornosti ovšem zůstává problematika neméně významná, možná svým dosahem i významnější, a to problematika sporných otázek v pozůstalostním řízení. Podrobnější zpracování a ucelený rozbor této problematiky odborná literatura zatím postrádá.

Hodnocení PAP: Výběr tématu hodnotím na základě výše uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózanťka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma rigorózní práce vyžadovalo ovládnutí nejen procesní právní úpravy řízení o pozůstalosti, ale i nutně úpravy dědického práva v právu hmotném a posléze řešení sporných otázek v nalézacím řízení sporném. Zpracování zvoleného tématu tak kladlo na autorku určité nároky, a to nejen po stránce vstupních informací. Z pozitivistického hlediska lze uzavřít, že bylo využito veškerých relevantních právních předpisů, které se zvolené problematiky týkají anebo s ní bezprostředně souvisejí. Přínosné zpracování tématu samozřejmě vyžaduje práci s odbornou literaturou včetně vyhledání relevantní judikatury soudů. Rigorózanťka vedle teoretických poznatků využila i poznatky praktické, získané zřejmě při výkonu svého povolání, což zde nebylo ke škodě věci, ba spíše naopak. Tyto praktické poznatky jí umožnily detailní a komplexní zpracování zvoleného tématu. Zvolenému tématu je v odborné literatuře věnována dostatečná pozornost. Zdrojů, z nichž lze čerpat, je tedy k dispozici dostatečný počet. Z uvedeného rovněž vyplývají hlavní právně-hermeneutické metody, které by autorka měla ve své práci použít. Teoretická koncepce práce spočívá zejména v obecných interpretačních metodách jako deskripce, analýza a syntéza a samozřejmě komparace (v části porovnání naší právní úpravy s právní úpravou rakouskou).

Hodnocení PAP: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z odborné literatury, jak komentářové, tak časopisecké a rovněž z judikatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do šesti kapitol, úvodu a závěru. Součástí práce je seznam použitých pramenů a literatury, seznam zkratk, název práce, abstrakt a klíčová slova (vše v českém a anglickém jazyce). V úvodu práce autorka formuluje cíle práce, kterým je: „*podání uceleného přehledu o právní úpravě všemožných sporů, které mohou vyvstat z řízení o pozůstalosti, zejména však sporů o dědické právo a sporů o vydědění.*“ Stanovenému cíli je podřízena struktura práce.

Nejprve se autorka věnuje obecným otázkám souvisejícím s řízením o pozůstalosti a vymezením sporů, které se v řízení mohou objevit (kapitola 1.). Druhá kapitola podává historický přehled právní úpravy, která se na našem území v letech 1855 až 2012 zabývala řešením sporů o dědické právo. Na tuto kapitolu pak vhodně navazuje kapitola třetí, kde se autorka podrobněji zabývá řešením sporů o dědické právo podle současné právní úpravy. Novému pojetí právního postavení nepominutelného dědice v problematice právní úpravy sporů o vydědění, resp. sporů o právo na povinný díl se rigorózně věnovala v kapitole čtvrté. Na toto pojednání pak navazuje autorčin podrobný rozbor (v kapitole 5.) sporů o rozsah pozůstalosti, a to nejprve analýzou, ale posléze i kritikou nejasností, které přinesla změna právní úpravy. Kapitola šestá pak ve svých podkapitolách obsahuje popis dalších sporů, které nepatří v praxi k těm častým (těmi se autorka zabývala podrobněji v přechozích kapitolách), nicméně jejich existenci nemůžeme vyloučit. Tím autorka provedla ucelený rozbor zvolené problematiky. V závěru pak své poznatky přehledně shrnuje, nebojí se rovněž kritického hodnocení, uvádí své vlastní názory včetně návrhů *de lege ferenda*.

Rovněž systematika jednotlivých kapitol, resp. jejich dělení na dílčí celky je zvolena vhodně a odpovídá celkové koncepci práce.

Hodnocení PAP: Formální a systematické členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Cíl práce byl uveden již výše. S tímto cílem byla rovněž konfrontována formální a systematická stránka práce a byla shledána jako vyhovující. Zbývá tedy posoudit uvedený záměr především z hlediska logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Logická stavba práce vyplývá již z formálního a systematického pojetí. Autorka postupovala od obecného k dílčímu, když nejprve pojednala o zvolené problematice v obecné rovině a po té se věnovala dílčím otázkám (srov. již výše). Jednotlivé kapitoly pak na sebe navazují logicky, celková stavba práce působí koherentně. Rovněž dělení kapitol na dílčí celky je zvoleno vhodně, umožňuje přehlednou orientaci v díle a zároveň ukazuje na hloubku zpracování. Téma se autorce podařilo zpracovat do dostatečné hloubky. O tom nejlépe vypovídá poznámkový aparát, který čítá celkem 227 poznámek pod čarou a rovněž počet použitých zdrojů (srov. dále). Zde je třeba vyzdvihnout také autorčinu práci se zahraniční literaturou a s judikaturou, která rovněž svědčí o hloubce zpracování tématu a její pečlivosti. Za pomoci rakouské literatury a judikatury se tak snažila nalézt řešení zejména u problematiky sporů o vydědění. Další přidanou hodnotu lze spatřovat v tom, že autorka na mnoha místech připojuje své názory (např. s. 7, 16, 20, 22, 28, 32, 43, 45, 46, 54-57, 60-62, 69, 70-72, 78, 82, 86 a zejm. s. 89 a násl.), tedy konzistentně napříč celou prací. Lze-li některé návrhy autorky považovat ze subjektivního hlediska za diskutabilní (alespoň při prvním pohledu), nelze nevidět, že i tyto návrhy jsou podloženy řádnou argumentací. Rigorózně tak předložila práci, která je čtivá, neobsahuje zásadní věcné chyby a dostatečně prokazuje teoretické znalosti autorky a její schopnost zpracovat dané téma do podoby juristického výkladu.

Práci hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané problematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autorka tento cíl
--------------------	--

	splnila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	<p>Autorka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce, a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu, na mnoha místech vyjádřila své vlastní názory (srov. výše).</p> <p>Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 1221 stran, představující 43 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Lze tedy konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné.</p> <p>Automatická kontrola shod provedená systémem Turnitin indikuje 65 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (<i>overall similarity</i>) 22 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 10 % (další zdroj č. 2 má již pouze 2 % shodu a počínaje zdrojem č. 3 jde pouze o 1 % shodu). Pokud jde o zdroj č. 1, je třeba konstatovat, ani toto číslo samo o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o souhrn všech shod z jednoho zdroje (dspace.cuni.cz), v němž jsou ovšem agregovány jednotlivé dílčí zdroje z tohoto úložiště. Po prostudování těchto shod lze navíc konstatovat, že indikované shody se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení a judikatury, které musí být logicky shodné.</p> <p>Na základě těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by rigorózanťka nepostupovala při tvorbě práce <i>lege artis</i>.</p>
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	<p>Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracovala s cca čtyřiceti publikacemi, ať už monografického či časopiseckého charakteru, a to i se zdroji cizojazyčnými.</p> <p>To je zcela postačující pro požadavky kladené na práce tohoto druhu.</p>
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	<p>Autorka téma zvolené v názvu práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Hloubku zpracování dokresluje pečlivá práce s judikaturou a poznámkovým aparátem (srov. výše).</p> <p>Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.</p>
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	<p>Úprava práce je v pořádku. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Práce neobsahuje žádné grafy ani tabulky.</p> <p>Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.</p>
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na dobré úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Rigorózántka v práci řeší problematiku sporů o právo na povinný díl. V právní teorii je možné vysledovat dva odlišné přístupy, ke kterému z nich se autorka přiklání a proč? Při ústní obhajobě práce se doporučuji zaměřit zejména na problematiku ochrany oprávněného dědice po skončení řízení o pozůstalosti.

V Praze dne 26. července 2021

JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
pověřený akademický pracovník